

Kuule lapsia ja mahdollisesti muita osallisia

Mahdollisia kuultavia lapsiryhmiä ovat esimerkiksi nuorisovaltuusto, lapsiparlamentti, kokemusasiantuntijat, oppilaskunnan hallitukset, tuki- ja kummioppilaat, varhaiskasvatusryhmät, luokat, koulut ja harrasteryhmät.

Aina ei tarvitse lasten erikseen kuulemista, vaan voidaan hyödyntää olemassa olevaa lapsilta saatua tietoa, esim. kouluterveyskyselyä

Kuule tarpeen mukaan myös muita ryhmiä. Mahdollisia kuultavia ryhmiä ovat esimerkiksi tapauksesta riippuen esimerkiksi lasten vanhemmat tai lasten kanssa työskentelevät aikuiset.

Valitse kuulemisen tavat sen mukaan, keitä lapsia tai mitä lapsiryhmiä asia koskee.

Esimerkiksi, jos asia koskee diabetesta sairastavia lapsia tai lastensuojelussa olevia lapsia, kuullaan heitä palveluiden käyttäjinä eikä esimerkiksi nuorisovaltuustoa.

EOAK/6196/2017: On syytä huomioida, että pelkkiä edustuksellisia kuulemisrakenteita käyttämällä jää niiden oman toiminnan vaaraan, kuinka laajasti lasten ja nuorten kuuleminen lopulta toteutuu.

Mieti, miten olet vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Miten selität lapselle miksi heitä kuullaan, miten kerrot asian sisällöistä ja miten lasten näkökulmat saadaan esiin?

Usein aikuisille suunnatut toimintatavat eivät sovellu lapsille ja siksi on tärkeää etsiä lapsilähtöisiä kuulemisen menetelmiä.

Toteuta kuulemiset siten, että lapset pääsevät pohtimaan heihin kohdistuvia vaikutuksia valmisteilla olevassa päätöksessä tai toiminnassa. Mahdollista kuulemisissa, että lapset voivat tuoda esiin myös uusia ratkaisuvaihtoehtoja ja ideoita.

Pyydä lasten kanssa työskenteleviä (varhaiskasvatus, koulu, nuorisotyö, seurakunnan lapsityö, järjestöt) ideoimaan kanssasi, miten ja missä lapset voisivat osallistua

Menetelmiä

mm. piirtäminen ja kerronta, valokuvaaminen ja kerronta, erilaiset toiminnalliset menetelmät, kirjoittaminen, lomakekysely, ryhmäkeskustelut.

Huomaa minut (MLL): <https://varsinaissuomenpiiri.mll.fi/ammattilaisille/huomaa-minut/>

Kohtaamisia ja kokemuksia – Asiakasosallisuuden kehittämisen kokeiluja (SeAMK & SONet BOTNIA) – opas: <http://uusiep.fi/tutustu/hankkeet/#etela-pohjanmaan-lape-hanke>

Lasten osallisuus, oikeus tulla kuulluksi ja esteettömyys: <https://lastenneurologianhoitajat.yhdistysavain.fi/tietopankki/lasten-osallisuus-oikeus-tulla-k/>

Materiaalia lasten kanssa työskentelyyn ikäryhmittäin (Ensi- ja turvakotien liitto): <https://ensijaturvakotienliitto.fi/tietoa-liitosta/materiaalit/materiaalia-lasten-kanssa-tyoskentelyyn>

Metodikortisto (Aalto-yliopisto): <http://maa.aalto.fi/fi/research/ytk/metodit/>

Mulla on asiaa – tiedonkeruun opas: <https://www.xamk.fi/wp-content/uploads/2016/10/Mulla-on-asiaa--tiedonkeruun-opas.pdf>

Muutosvoimaa – Kohti nuorten kokemusasantuntijuutta lastensuojelussa (Pesäpuu ry) Painettu opas.

Nuorten akatemia – osallisuus ja vaikuttaminen: <https://www.nuortenakatemia.fi/oppimateriaaleja/osallisuus-ja-vaikuttaminen/>

Osallisuuden varmistaminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen vammaissosiaalityön asiakasprosessissa (Vamo-hanke): <https://www.ulapland.fi/FI/Kotisivut/VamO-hanke#>

Sadutus: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyomenetelmat-ja-valineet/tyomenetelmat/sadutus>

Salapoliisitoiminta ja Kirahvit – Lapset kehittämässä lastensuojelua: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyomenetelmat-ja-valineet/tyomenetelmat/salapolisit-lapset-lastensuojelua-tutkimassa>

Tarinallisuus: <http://mediametka.fi/opetusmateriaalit/muu-opetusmateriaali/tarinat/>

Tarinaviikot perhepalveluissa: <http://koskeverkko.fi/wp-content/uploads/2014/01/Tarinaviikot-perhepalveluissa-Jyvaskylassa.pdf>

Toiminnalliset ja lapsilähtöiset työvälineet (Pesäpuu): <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyomenetelmat-ja-valineet/tyovalineet/pesapuu-ry-lapsilahtoisent-yoskentelyn-valineet>

Työkalupakki vammaisten lasten kuulemiseksi: <https://www.innokyla.fi/web/tyotila3989514/tyokalupakki-vammaisten-lasten-kuulemiseksi>

Vammaisten lasten osallisuus: <https://www.innokyla.fi/web/tyotila3989514/invalidiiliton-tyoseminaari-8.-9.11.2018>

Vinkkejä osallisuusasioissa (MLL): <https://satakunnanpiiri.mll.fi/toiminta/osallisuus/>